

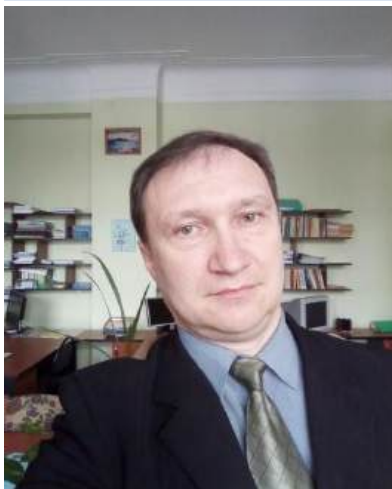
СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНИХ РИЗИКІВ АНТРОПОГЕННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

спеціальність	183 Технології захисту навколишнього середовища	обов'язковість дисципліни	обов'язкова
освітня програма	Захист довкілля та раціональне природокористування	факультет	Біотехнологій
освітній рівень	другий (магістерський)	кафедра	Екології та біотехнологій в рослинництві

ВИКЛАДАЧ

Портянник Сергій Васильович

Вища освіта – Харківський зооветеринарний інститут спеціальність 073 менеджмент організацій;
Науковий ступінь – кандидат сільськогосподарських наук зі спеціальності - 03.00.16 - екологія
Вчене звання – доцент кафедри прикладної екології
Досвід роботи – 20 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- автор більше 5 методичних розробок;
- співавтор 2 підручників;
- співавтор 3 навчально-методичних посібників;
- учасник наукових і методичних конференцій.

телефон	+380662001754	електронна пошта	portynnyk@i.ua	дистанційна підтримка	Google Meet Moodle, Classroom, ZOOM, Skype
---------	---------------	------------------	--	-----------------------	--

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування у студентів комплексу знань і необхідних практичних навичок з питань оцінювання екологічних ризиків антропогенної (техногенної) діяльності людини, що дозволить мінімізувати негативний вплив на навколишнє природне середовище, розрахувати заподіяні збитки довкіллю, забезпечити вчасне інформування громадян, попередити можливу екологічну небезпеку, аварію, катастрофу.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота
Обсяг і форми контролю	4 кредити ECTS (120): 20 годин лекції, 20 годин практичні заняття; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – екзамен.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	<p>ІК.01. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері технологій захисту навколишнього середовища при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю й невизначеністю умов і вимог.</p> <p>ЗК.01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК.03. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК.04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК.05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК.07. Здійснення безпечної діяльності.</p> <p>ФК.01. Здатність контролювати й оцінювати екологічні ризики впливу техногенних об'єктів і господарської діяльності на довкілля.</p>	<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПР.01. Аналізувати складні системи, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру.</p> <p>ПР.03. Використовувати сучасні комунікаційні, комп'ютерні технології у природоохоронній сфері, збирати, зберігати, обробляти і аналізувати інформацію про стан навколишнього середовища та виробничої сфери для вирішення завдань професійної діяльності.</p> <p>ПР.04. Обґрунтовувати рішення направлені на мінімізацію екологічних ризиків господарської діяльності на загальнодержавному, регіональному й локальному рівнях.</p> <p>ПР.09. Оцінювати загрози фізичного, хімічного та біологічного забруднення біосфери та його впливу на довкілля і людину, вміти аналізувати зміни, що відбуваються в навколишньому середовищі під впливом природних і техногенних факторів.</p> <p>ПР.10. Оцінювати вплив промислових об'єктів на навколишнє середовище, наслідки інженерної діяльності на довкілля і пов'язану з цим відповідальність за прийняті рішення, планувати і проводити прикладні дослідження з проблем впливу промислових об'єктів на навколишнє середовище.</p> <p>ПР.16. Застосовувати статистичні методи обробки експериментальних даних в галузі технологій захисту навколишнього середовища, використовувати спеціалізоване програмне забезпечення для обробки експериментальних даних.</p>
--------------------	--	--------------------------------------	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

МОДУЛЬ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ЕКОЛОГІЧНИХ РИЗИКІВ АНТРОПОГЕННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Лекція 1.	Загальні положення й поняття аналізу та оцінки екологічних ризиків антропогенної діяльності	ПЗ 1	Оцінка ризику для здоров'я населення та ідентифікація небезпеки	Самостійна робота	Написання реферативної роботи та презентації за індивідуальним завданням з таких тем: 1. Оцінка ризику для здоров'я населення від дії зважених частинок. 2. Економічні аспекти оцінки екологічних ризиків у техногенно навантажених регіонах. 3. Екологічна безпека в Україні та оцінювання екологічних ризиків впливу на техногенну геосистему. 4. Екологічна безпека природних і антропогенних геосистем, природні, антропогенні та техногенні екологічні ризики. 5. Управління екологічною безпекою з урахуванням ризику забруднення водних ресурсів і виникнення надзвичайних ситуацій.
Лекція 2.	Оцінка залежності «доза відповідь» при оцінці ризику для здоров'я населення	ПЗ 2	Оцінка експозиції при оцінці ризику для здоров'я населення		
Лекція 3.	Характеристика ризику для здоров'я населення	ПЗ 3	Управління ризиком та інформування про ризик		
Лекція 4.	Дослідження екологічних ризиків як ключовий елемент оцінки впливу на довкілля та ранжування областей України за величиною ризику для здоров'я населення при існуючому якісному стані водних об'єктів та атмосферного повітря	ПЗ 4	Екологічні ризики їх природа і критерії та економічні аспекти оцінки у техногенно навантажених регіонах		
Лекція 5.	Оцінка екологічних ризиків для управління екобезпеки природних і антропогенних геосистем	ПЗ-5	Оцінювання екологічних ризиків природних екосистем, представлених інформаційною моделлю з геометричною мережею		

МОДУЛЬ 2. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ЕКОЛОГІЧНИХ РИЗИКІВ АНТРОПОГЕННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Лекція 6.	Взаємозв'язок понять "ЕКОЛОГІЧНИЙ РИЗИК" та "ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА"	ПЗ 6	Визначення екологічних ризиків при функціонуванні природного відвалу та обґрунтування напрямів щодо їх подолання	Самостійна робота	Написання реферативної роботи та презентації за індивідуальним завданням з таких тем: 1. Особливості правових аспектів екологічного ризику «безпека» та «ризик». 2. Суть концепції абсолютної безпеки та концепції допустимого (прийняттого) ризику. 3. Особливості природного, техногенного, соціального та індивідуального ризиків. 4. Проблема оцінки і управління ризиками
Лекція 7.	Оцінка і управління ризиками екологічної безпеки довкілля	ПЗ 7	Статистичне моделювання екологічних ризиків як фактора екологічної безпеки		
Лекція 8.	Характеристика екологічних ризиків в екосистемах та оцінювання можливості їх прояву	ПЗ-8	Оцінка екологічного ризику на території України		

Лекція 9.	Основні важелі управління екологічними ризиками в агроценозах	ПЗ-9	Оцінювання екологічних ризиків від впливів на навколишнє природне середовище техногенних об'єктів	екологічної безпеки довкілля у 21 столітті інноваційного розвитку. 5. Концепція безпеки населення й навколишнього середовища, управління ризиком, пріоритезація витрат на екологічні проекти.
Лекція 10.	Аналіз методів оцінки екологічних ризиків впливів небезпечних речовин	ПЗ-10	Екологічний ризик на різних рівнях дослідження природно-техногенних систем, інформаційне забезпечення його оцінки	

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Л
і
т
е
р
а
т
у
р
а

1. Портяник С.В. Оцінювання ризику забруднення важкими металами кормів та органічних відходів тваринництва. Збірник наукових праць «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва», 2024. № 1. С. 6–17. https://tvppt.btsau.edu.ua/sites/default/files/visnyky/pererobka/portiannyk_1_2024.pdf
2. Хижняк С.В., Коверсун І.В., Довбиш О.Б., Войціцький В.М. Характеристика екологічних ризиків в екосистемах та оцінювання можливості їх прояву. «Агробіологія», 2023. № 1. С. 61–69. – Режим доступу: <https://doi.org/10.33245/2310-9270-2023-179-1-61-69>
3. Ліщук А.М., Парфенюк А.І., Городиська І.М., Бородай В.В., Драга М.В. Основні важелі управління екологічними ризиками в агроценозах. Агроекологічний журнал. 2022. №2. С. 74-85. <https://doi.org/10.33730/2077-4893.2.2022.263320>
4. Палапа Н.В., Гончар С.М. Екологічні ризики, пов'язані із сільськогосподарською діяльністю людини. Агроекологічний журнал. 2022. № 1. С. 68–80. <https://DOI:10.33730/2077-4893.1.2022.255189>
5. Палапа Н.В., Гончар С.М. Екологічні ризики, пов'язані із сільськогосподарською діяльністю людини. Агроекологічний журнал. 2022. № 1. С. 68–80. DOI: <https://doi.org/10.33730/2077-4893.1.2022.255189>
5. Назарук М.М., Бота О.В. Дослідження екологічних ризиків як ключовий елемент оцінки впливу на довкілля. Людина та довкілля. Проблеми неоекології. 2020, Вип. 34. С. 100-107.
6. Войціцький В.М., Хижняк С.В., Данчук В.В., Мідик С.В., Грищук І.А., Ушкалов В.О. Екологічні ризики: природа і критерії // Екологічні науки, Т. 4, №31, 2020. - С. 131-135. - Режим доступу: <https://doi.org/10.32846/2306-9716/2020.eco.4-31.21>

М
ет
од
ич
не
за
бе
зп
еч
ен
ня

1. Портяник С.В. Презентації лекцій та практичних занять з курсу на порталі дистанційного навчання ДБТУ MOODLE та Classroom.
2. Портяник С.В. Виконання самостійної науково-реферативної роботи здобувачів освіти за індивідуальним завданням в освітньому процесі з дистанційною та змішаною формою навчання // Методичні рекомендації. – Харків: ДБТУ, 2023. – 81 с.
3. Портяник С.В. Використання LMS системи управління навчальним процесом CLASSROOM під час дистанційної (змішаної) та звичайної форми навчання здобувачів освіти // Методичні рекомендації. – Харків: ДБТУ, 2023. – 16 с.
4. Методичні рекомендації. Оцінка ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря: Наказ МОЗ № 184 від 13.04.2007 р. – К., 2007. – 28 с.
5. Робоча програма, методичні вказівки та індивідуальні завдання до вивчення дисципліни «Екологічний ризик» для студентів напряму 6.040106 – екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування / Укл. О.В.Матухно. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2013. – 26 с.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
66–74	D		
60–65	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.